

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614201696
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrávová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8614201696.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUD. Moniky Tobiašovej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci žalobcu 1. T. Q., narodený XX.X.XXXX a 2. R. Q., narodená XX.X.XXXX, obaja bytom L. XXX/X, XXX XX T., zastúpení advokátskou kanceláriou Mgr. Ondrej Barna, Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52 824 837, proti žalovaným 1. Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpený Černešová a Hrbek, s.r.o. so sídlom Kičerského 7, 811 05 Bratislava a 2. Platiť sa oplatí, s. r. o., Košická 56, 801 08 Bratislava, IČO: 45 684 681, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaného v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2C/64/2014 -347 zo dňa 26.09.2022, takto

rozhodol:

- Mení rozsudok vo výroku I., III., tak, že žalobu zamieťa.
- Priznáva žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcom v 1. a 2. rade.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. V preskúmvanej veci je zrejmé, že žalobcovia sa v zmysle zmenenej žaloby domáhajú určenia, že ich nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, a to z dôvodu márneho uplynutia premičacej doby pre výkon záložného práva.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník ako súd prvej inštancie (ďalej ako „súd alebo súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. U r č u j e, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese T., v obci T., katastrálne územie T., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX a to byt č. X na druhom poschodí, vchod číslo X na ulici L. v bytovom dome so súpisným číslom XX, postavený na parcele C KN parcela č. XXX a podiel priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu v rozsahu XXXX/XXXXXX nie sú zaťažené záložným právom, zriadeným zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. XXX/XXXXXX/XX - XXX XXX z X.XX.XXXX, uzatvorenej medzi Všeobecnou úverovou bankou a.s. a žalobcami.

II. Konanie voči žalovanému v druhom rade z a s t a v u j e.

III. Žalovaný v 1. rade je p o v i n n ý nahradit' žalobcom v 1. a 2. rade trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Nárok na náhradu trov konania žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovanému v 2. rade n e p r i z n á v a.

3. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne argumentoval ustanovením § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 10, § 37 ods. 1, § 100 ods. 1, 2, § 101 ods. 1, § 151a, § 151b ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 151c ods. 1 až 3, §151j ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalovaný v 1. rade uzatvoril so žalobcami v 1. a 2. rade ako dlžníkmi zmluvu o poskytnutí flexihypotéky č. XXX/XXXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 05.12.2007, na základe ktorej poskytol žalobcom úver vo výške XXX.000,- Sk ako úver na údržbu dokončených stavieb. Za účelom zabezpečenia úveru bola dňa 05.12.2007 medzi žalovaným v 1. rade a žalobcom v 1. rade uzavretá zmluva o zriadení záložného práva, predmetom ktorého bol byt č. X nachádzajúci sa na X. poschodí vo vchode č. X na ulici L., súpisné číslo XXX. Uzavreté zmluvy sú spotrebiteľského charakteru, preto bolo potrebné na ne aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, zákon o ochrane spotrebiteľa i Smernicu Rady 93/13/EHS.

5. Žalobcovia v priebehu konania vzniesli námietku premlčania záložného práva, ako aj námietku premlčania celého peňažného nároku žalovaného v 1.rade. V danej veci pritom žalovaný v 1. rade zosplatnil úver listom zo dňa 17.09.2013 a týmto dňom sa podľa názoru súdu prvej inštancie stala splatná celá pohľadávka. Po prvýkrát sa preto mohlo právo zo zmluvy o poskytnutí Flexihypotéky uplatniť dňa 15.09.2013, kedy zároveň začala plynúť premlčacia doba. Jej posledný deň pripadol na 18.09.2016. Z uvedeného bolo zrejmé, že nároky žalovaného v 1. rade zo zmluvy o poskytnutí Flexihypotéky zo dňa 05.12.2007 sú premlčané. Zmluva o záložnom práve je akcesorickou zmluvou k úverovej zmluve, preto bolo zrejmé, že záložná bez existencie úverovej zmluvy by nemala žiaden význam. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel.

6. O trovách konania medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Žalobcovia boli v konaní úspešní v celom rozsahu, preto im súd prvej inštancie priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

7. Náhradu trov konania žalobcom voči žalovanému v 2. rade súd prvej inštancie nepriznal, keďže žalobcovia ani žalovaný v 2. rade si trovy konania neuplatnili.

III. Odvolanie a vyjadrenia strán sporu

8. Proti výrokom I. a III. rozsudku súdu podal odvolanie žalovaný v 1. rade. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať odvolateľovi náhradu trov konania prvoinštančného i odvolacieho konania, alebo, napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V podanom odvolaní, namieta, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávneho právneho posúdeniu veci a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V časti posúdenia procesnej prípustnosti žaloby považoval odvolateľ napadnutý rozsudok za zmätočný. Rozsudok neposkytuje žiadne úvahy a právne závery, a to aj napriek predchádzajúcej rozsiahlej argumentácii odvolateľa. Dôvody zániku záložného práva taxatívne vymenúva § 151md Občianskeho zákonníka, pričom premlčanie zánik nespôsobuje. S ohľadom na § 151j ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčanie pohľadávky nespôsobuje zánik záložného práva. Z uvedených dôvodov je podľa odvolateľa určenie neexistencie záložného práva, založené na vznesenej námietke premlčania v priamom rozpore s hmotným právom. Neprípustnosť žaloby odvolateľ odvodzoval aj od ustanovenia § 137 písm. c, d) Civilného sporového poriadku, keďže žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem ani zo žiadneho právneho predpisu nevyplyva možnosť domáhať sa určenia, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom. V ostatnom rozsahu odvolateľ uvádzal potrebu zohľadnenia inštitútu spočívania premlčacej lehoty podľa § 112 Občianskeho zákonníka. Odvolateľ totižto po vyhlásení splatnosti úveru včas začal vykonávať úkony, smerujúce k realizácii záložného práva. Následne mu bola predbežným opatrením uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva

k predmetným nehnuteľnostiam, a to uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.05.2014. V ďalšom priebehu sporu bola odvolateľovi rozsudkom uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Ak by potom v dôsledku série rozhodnutí súdov došlo k premlčaniu záložného práva práve počas obdobia, v ktorom je záložnému veriteľovi zakázané ho vykonávať, taký výklad by bol odmietnutím spravodlivosti. Rešpektovanie zákona/práva/súdom uloženej povinnosti zdržať sa dočasne výkonu záložného práva predsa nemôže ísť na škodu záložného veriteľa v tom zmysle, že bez jeho viny mu uplynie premlčacia doba vzťahujúca sa k výkonu záložného práva. Začatie výkonu záložného práva má v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka účinok spočívania premlčacej doby vo vzťahu k výkonu záložného práva, je komunikované nielen žalobcom, ale aj príslušnému štátnemu orgánu na úseku katastra. Žalovaný riadne a včas začal vykonávať záložné právo v marci 2014 zákonom predvídaným a prikázaným spôsobom, pričom už od mája 2014 mu vo výkone bránili rozhodnutia súdu, preto plynutie premlčacej doby od 2014 spočíva. Námietku premlčania záložného práva zo strany žalobcov vníma odvolateľ ako contra bonos mores, keďže k márnemu uplynutiu času sami prispeli. Na takto vznesenú námietku žiadala odvolateľ neprihliadať.

9. Žalobcovia sa k doručenému odvolaniu žalovaného v 1. rade písomne nevyjadrili.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej aj ako „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalovaného podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 1. rade je dôvodné. Svoje rozhodnutie odôvodňuje nasledovne.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu a z dôvodov, z ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§ 379, § 380 ods. 1 CSP). Odvolací súd posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov najmä v kontexte namietaných nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. V kontexte uplatnených odvolacích dôvodov vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že skutkový stav veci zisťuje súd na základe tvrdení sporových strán a výsledkov vykonaného dokazovania. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

13. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

14. Odvolací súd z dôvodu efektivity odvolacieho konania upriamil svoju pozornosť prednostne vo vzťahu k uplatnenému odvolaciemu dôvodu o nesprávnom právnym posúdení veci zo strany súdu prvej inštancie, keďže jeho prieskum subsumuje posúdenie procesnej prípustnosti žaloby i namietané

spôčívanie premlčacej doby podľa § 112 Občianskeho zákonníka. uvedená problematika je predmetom ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odvolací súd poukazuje na jeho relevantnú judikatúru a aprobuje prijaté právne závery, ktoré sú kľúčové pre rozhodnutie vo veci samej.

15. Ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je vyjadrená predovšetkým publikáciou rozhodnutí v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017).

16. Odvolací súd považuje podanú žalobu za prípustnú v súlade s ustanovením § 137 písm. c) CSP. Naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení je pritom daný, poukazujúc v tejto súvislosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.10.2022, sp. zn. 4Cdo/169/2021, zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2023. Najvyšší súd (aplikáciou základných zásad právneho poriadku) nazeral na vec cez prizmu povolených hraníc pre sudcovskú tvorbu práva tak, že určovací výrok v znení, že sporné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, je spôsobilým podkladom pre výmaz predmetného záložného práva z katastra nehnuteľností aj proti vôli záložného veriteľa. V konkrétnom záložno-právnom vzťahu, pri konkurencii práv záložného veriteľa, ako nositeľa práva, ktorému patrí pohľadávka zabezpečená zálohom na jednej strane a záložcu na strane druhej, ako nositeľa povinnosti z premlčaného záložného práva, dovolací súd uprednostnil dispozičné právo (ius disponendi) záložcu nakladať s predmetom jeho vlastníctva. Ak totiž záložné právo nie je možné realizovať, pretože bolo premlčané a záložca dôvodne vzniesol námietku premlčania, neexistuje žiadny dôvod na to, aby bola vec v príslušnom registri zaťažená nevykonateľnou ťarchou. Sumarizujúc uvedené dospel dovolací súd k záveru, že by bolo v rozpore s princípom všeobecnej spravodlivosti, ak iba v dôsledku absencie právnej úpravy ohľadom právnych následkov premlčania výkonu záložného práva bolo znemožnené žalobkyni (záložcovi) ako vlastníčke sporných nehnuteľností realizovať v plnom rozsahu výkon dispozičných oprávnení súvisiacich s jej vlastníckym právom, garantovaných čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy.

17. S ohľadom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.10.2022, sp. zn. 4Cdo/169/2021, zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2023 považoval odvolací súd námietky žalovaného v 1. rade v nastolenom kontexte za neopodstatnené. Hoc by právo záložného veriteľa uplynutím premlčacej doby nezaniklo, stalo by sa nevykonateľnou ťarchou, ktorá by nedôvodne obmedzovala dispozičné právo žalobcov vo vzťahu k ich nehnuteľnostiam. Rozsudok súdu v predmetnej veci by bol spôsobilý upraviť pomery medzi procesnými stranami, keďže by bol spôsobilým podkladom pre výmaz záložného práva z evidencie katastra nehnuteľností.

18. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobe vyhovel. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia je zrejmy prijatý právny záver o premlčaní zabezpečenej pohľadávky ako hlavného záväzku dlžníkov, v predmetnom súdnom konaní vystupujúcich ako žalobcovia. Keďže záložné právo ako zabezpečovací inštitút má vo vzťahu k hlavnému záväzku dlžníka akcesorickú povahu, dospel súd prvej inštancie k záveru, že aj výkon záložného práva je premlčaný, a teda žaloba dôvodná.

19. Podľa § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

21. V kontexte uplatnených odvolacích dôvodov sa odvolací súd s právnym záverom súdu prvej inštancie nemohol bez ďalšej argumentácie stotožniť. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak prejudiciálne skúmal premlčanie hlavného záväzku dlžníka. Zistenia súdu majú totižto svoju relevanciu v kontexte aplikácie ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa záložné práva nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Bez relevancie pritom bolo, či žalobcovia vzniesli námietku premlčania pohľadávky veriteľa, žalovaného. Uvedený právny záver vyplýva z už odkazovaného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.10.2022, sp. zn. 4Cdo/169/2021 podľa ktorého s ohľadom na teleologický výklad ustanovenia § 100 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka ako predpoklad účinného premlčania záložného práva nie je potrebné vyžadovať vznesenie námietky premlčania zabezpečovanej pohľadávky, keďže v konkrétnom prípade je významnou iba skutočnosť, či uplynula premlčacia doba zabezpečovanej pohľadávky, pričom je bez právnej relevancie, či bola záložným dlžníkom vo vzťahu k zabezpečovanej pohľadávke aj vznesená námietka premlčania.

22. Právnemu záveru súdu prvej inštancie však nemožno nevytknúť, že bez reflektovania rozhodujúcich skutočností zjednotil beh premlčacej podoby vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke i výkonu záložného práva. Z obsahu preskúmaného spisu je pritom zrejmé, že žalovaný začal u dražobníka proces výkonu záložného práva už v marci 2014. V naznačenom kontexte bolo preto nevyhnutné posúdiť, akým spôsobom ovplyvnilo uplatnenie práva žalovaného u dražobníka beh premlčacej doby pre výkon záložného práva, diferencovane od behu premlčacej doby zabezpečenej pohľadávky.

23. Keďže ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka v doterajšom konaní nebolo riadne aplikované a vykonané dôkazy sa žiadalo zopakovať, odvolací súd nariadil vo veci pojednávanie. Žalovaný v 1. rade vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 112 Občianskeho zákonníka poukázal na svoju odvolaciu argumentáciu a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Cdo 64/2020. Žalobca sa nestotožnil so záverom o posudzovaní dražobníka ako príslušného orgánu a rozhodnutie najvyššieho súdu vníma ako ojedinelé. V tomto kontexte však odvolací súd uvádza, že odkazované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Cdo 64/2020 bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky a ako už bolo uvedené vyššie v rámci tohto odôvodnenia, predstavuje tak ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá je smerodajná aj pre odvolací súd.

24. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2022, sp. zn. 5Cdo/64/2020, zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2023. Právo záložného veriteľa na výkon záložného práva sa môže premlčať, a to vo všeobecnej trojročnej dobe, ktorá plynie odo dňa, keď sa mohlo vykonať prvý raz (§ 101 OZ), teda po márnom uplynutí lehoty splatnosti zabezpečenej pohľadávky. Občiansky zákonník § 112 upravuje spočívanie premlčacej doby, ktorého podstata spočíva v tom, že okamihom nastania právnej skutočnosti, premlčacia doba prestáva plynúť a po odpadnutí zákonnej prekážky jej plynutia pokračuje v plynutí. Inštitútom spočívania premlčacej doby sa zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu svojho práva domáha na súde alebo u iného orgánu. Právnym dôvodom spočívania premlčania je uplatnenie práva veriteľom na súde alebo inom príslušnom orgáne. Zákon pre iný príslušný orgán nestanovuje žiadne podmienky. Pre zabezpečenie cieľa, ktorý inštitút spočívania má zabezpečiť, musí ísť o orgán, ktorý je kompetentný uplatnené právo zrealizovať, či už vydaním exekučného titulu, vykonaním exekúcie na základe exekučného titulu alebo speňažením zálohu na dobrovoľnej dražbe. Dražobník je pritom subjekt, ktorému zákon zveruje oprávnenie zrealizovať právo záložného veriteľa na výkon záložného práva, ktorým je zabezpečená pohľadávka záložného veriteľa, preto ho možno považovať za iný príslušný orgán v zmysle § 112 OZ. V nadväznosti na uvedené potom začatie dražobného konania spôsobuje, že premlčacia doba vo vzťahu k záložnému právu neplynie. V tejto súvislosti však treba zdôrazniť, že to neplatí vo vzťahu k pohľadávke záložným právom zabezpečenej. Vo vzťahu k nej premlčacia doba plynie, pretože jej spočívanie v zmysle § 112 OZ môže nastať iba v prípade jej uplatnenia na súde, resp. v rozhodcovskom konaní, pretože iba tieto orgány majú kompetenciu uložiť povinnosť povinnej osobe pohľadávku zaplatiť veriteľovi, teda zabezpečiť exekučný titul, ktorý môže oprávnený vykonať v exekúcii.

25. V danom prípade záložný veriteľ výkon záložného práva uplatnil na dobrovoľnej dražbe u dražobníka. V dôsledku nariadeného neodkladného opatrenia súdom, ktorým zakázal záložnému veriteľovi - navrhovateľovi dražby zdržať sa výkonu záložného práva až do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej (žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve), dražobník upustil od vykonania dražby

podľa § 19 ods. 1 písm. h) zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. K realizácii dražby teda nedošlo v dôsledku zásahu súdu autoritatívnym rozhodnutím, ktoré záložný veriteľ iba rešpektoval. Z uvedeného potom vyplýva, že zákaz výkonu záložného práva uložený neodkladným opatrením nemožno vykladať na ťarchu záložného veriteľa v tom zmysle, že tento „riadne nepokračoval“ (§ 112 OZ) v začatom dražobnom konaní. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.11.2022, sp. zn. 5Cdo/64/2020, zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2023).

26. V konaní bolo súdom prvej inštancie konštatované, že zabezpečená pohľadávka veriteľa je premlčaná, čo v zmysle ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje prvý nevyhnutný predpoklad pre úvahu o premlčaní záložného práva. Pre premlčanie jeho výkonu je však rozhodujúce, že žalovaný začal konanie u dražobníka ako príslušného orgánu, preto v súlade s ustanovením § 112 Občianskeho zákonníka spočinul beh plynutia premlčacej doby vo vzťahu k výkonu záložného práva. Od ďalšieho dražobného procesu žalovaný musel upustiť v dôsledku sledu súdnych rozhodnutí o uložení povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva až do právoplatnosti skončenia konania vo veci. Relevantné súdne rozhodnutia však boli zrušené v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku a vec nateraz nie je stále právoplatne skončená. K realizácii dražby teda nedošlo v dôsledku zásahu súdu autoritatívnym rozhodnutím, ktoré záložný veriteľ iba rešpektoval. Z uvedeného potom vyplýva, že zákaz výkonu záložného práva nemožno vykladať na ťarchu záložného veriteľa v tom zmysle, že tento „riadne nepokračoval“ (§ 112 OZ) v začatom dražobnom konaní. Od začatia konania u dražobníka preto doposiaľ premlčacia doba spočívala.

27. Vykonaným dokazovaním pritom bolo preukázané, že žalovaný v 1. rade zosplatnil úver listom zo dňa 17.09.2013 a týmto dňom sa podľa názoru súdu prvej inštancie stala splatná celá pohľadávka. Po prvýkrát sa preto mohlo právo zo zmluvy o poskytnutí Flexihypotéky uplatniť dňa 15.09.2013, kedy zároveň začala plynúť premlčacia doba. Ak teda žalovaný v 1. rade uplatnil svoje záložné právo u dražobníka v marci 2014, premlčacia doba v konkrétnostiach prejednávaneho prípadu neuplynula.

28. Žalovaný v 1. rade na pojednávaní pred odvolacím súdom nemal návrhy na doplnenie dokazovania. Naproti tomu žalobcovia uviedli, že hlavná zmluva o vzniku záväzku nemá predpísané náležitosti, tie sú v prílohe, ktorá nie je žalobcami podpísaná, teda zmluva je neplatná, s následkom neplatnosti akcesorickej zmluvy. Žalobcovia ďalej uviedli, že výkon záložného práva nie je možný, ak nie je zosplatnený dlh, resp. vyhlásená predčasná splatnosť. Predostretú argumentáciu žalobcov ani ich návrhy na doplnenie dokazovania však odvolací súd nepripustil s poučením o novotách v odvolacom konaní podľa § 366 CSP a koncentrácii súdneho konania podľa § 154 CSP. Žalobcovia v doterajšom konaní neargumentovali neplatnosťou zmluvy o zriadení záložného práva, odvodzujúc túto neplatnosť od neplatnosti zmluvy o flexihypotéke, čo by hlavného záväzkového vzťahu. Ich terajšie vyjadrenia odvolací súd preto vníma ako obštrukčné, bez relevantnej skutkovej a právnej argumentácie pre vyslovenie ním sledovaných následkov neplatnosti zmluvy.

29. Za daného je preto nevyhnutné vysloviť, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pritom jeho pochybenia viedli zároveň k nesprávne právne záveru o dôvodnosti podanej žaloby. Totižto, ak v konaní nebolo preukázané márne uplynutie premlčacej doby pre výkon záložného práva, žaloba stráca svoj argumentačný podklad a vo svojej podstate je nedôvodná.

30. Odvolací súd z dôvodov vyššie uvedených napadnutý rozsudok vo výrokoch I. a III. zmenil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 CSP tak, že žalobu zamietol. Vyhovenie odvolaciemu návrhu žalovaného v 1. rade pritom nevyžadovalo prieskum ostatných uplatnených odvolacích dôvodov, ktoré by v konečnom dôsledku nezmenili prijaté rozhodnutie odvolacieho súdu.

31. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia neboli v konaní úspešní, preto nárok na náhradu trov konania má voči nim úspešný žalovaný v 1. rade, a to v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP)

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).